

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum debuerit viuere secundum legem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Quia vero Christus peccati capax non erat, propter hanc causam, ex qua Salomon hoc vitabat, Christo viranda non erant neque tamen qualibet mendicitas est furandi & perirandi occasio, ut ibidem Salomon subdere videtur: sed sola illa, quae est contraria voluntati, ad quam vitanda homo furatur & periuratur: sed paupertas voluntaria hoc periculum non habet, quod talen pauper tatem Christus elegit.

Ad secundum dicendum, quod communi vita uti, quantum ad victum, & vestitum, potest aliquis non solum diuitias possidendo, sed etiam a mulieribus, & diuitibus necessaria accipiendo, quod etiam circa Christum factum est: dicitur enim Luc. 8. quod mulieres quaedam sequebantur Christum, quae ministrabant ei de facultatibus suis, ut enim Hieronymus dicit contra Vigilantium, consuetudinis Iudaeae fuit, nec ducebatur in culpam more gentis antiquo, ut mulieres de substantia sua victum atque vestitum preceptoribus suis ministrarent: sed quia hoc scandalum facere poterat in nationibus, Paulus se abiecit eorum oratione, sic ergo communis victus poterat esse sine sollicitudine impediende praedicationis officium: non autem diuitiarum possessio.

Ad tertium dicendum, quod in eo, qui ex necessitate pauper est, humilitas non multum commedatur: sed in eo, qui voluntarie pauper est (sicut fuit Christus) ipsa paupertas est maxima humilitatis indicium.

Super Quaestione quadagesima Arica non quartum.

ARTICVLVS IIII.

Utrum Christus in hac vita secundum legem conuersus fuerit.

In corpore vnicam conclusio: Christus in omnibus secundum legis praecipia conuersus est. Hac autem conclusio primo probatur, quo ad factum, deinde quo ad consentientiam. Quod enim Christus in omnibus secundum legem de facto conuersus fuerit, probatur ex illo facto, in quo tamquam in principio comprehenduntur reliqua legalia, scilicet ex circumcisione, ut patet ex aucto-ritate Apostoli. Consentientiam autem quare Christus seruare voluit, ostendit ex quatuor claris in litera.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod Christus non fuerit conuersus secundum legem. Lex enim praecipiebat, ut nihil operis in sabbatho fieret, sicut Deus die septimo requieuit ab omni opere quod pararat: sed ipse in sabbatho curauit hominem, & ei mandauit ut tolleretur lectulum suum. ergo videtur quod non fuerit secundum legem conuersus.

¶ 2. Prater. Eadem Christus fecit, & docuit, secundum illud Act. 1. cepit Iesus facere, & docere: sed ipse Matthae. 15. docuit, quod omne, quod intrat in os, non coinquinat hominem, quod est contra praecipium legis, quae per esum, & contactum quorundam animalium, dicebat hominem im-

mundum fieri, ut patet Leuit. 11. ergo videtur, quod ipse non fuerit secundum legem conuersus.

¶ 3. Praterea. Idem iudicium videtur esse facientis, & consentientis, secundum illud Rom. 1. Non solum illi qui faciunt, sed & qui consentiunt facientibus: sed Christus consentit discipulis suis soluentibus legem, in hoc quod sabbatho spicas vellebant, excusando eos, ut habetur Matthe. 12. ergo videtur, quod Christus non conuersus fuerit secundum legem.

Sed contra est, quod dicitur Mathe. quinto. Nolite putare quoniam veni solvere legem, aut prophetas. quod exponens Chrysostr. dicit. Legem impleuit, primo quidem, nihil transgrediendo lega-

lium, secundo iustificando per fidem, quod lex per literam facere non valebat.

Respondetur. Dicendum, quod Christus in omnibus secundum legis praecipia conuersus est. In cuius signum etiam voluit circumcisci: circumcisio enim, est quaedam protestatio legis implenda, secundum illud Gala. quinto. Iustificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est vniuersae legis faciendae. Voluit autem Christus secundum legem conuersari. primo quidem, ut legem veterem approbaret. secundo, ut eam obseruando, in seipso consummaret, & terminaret, ostendens quod ad ipsum erat ordinata. tertio ut Iudaeis occasione calumpnandi subtraheret. quarto, ut homines a seruitute legis liberaret, secundum illud Galat. 4. Misit Deus Filium suum factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redimeret.

Ad primum ergo dicendum, quod dominus super hoc se excusat a transgressione legis tripliciter. Vno quidem modo, quia per praecipium de sanctificatione sabbathi non interdicitur opus diuinum, sed opus humanum: quoniam enim Deus die septimo cessauerit a nouis creaturis condendis, semper tamen operatur in rerum conseruatione, & gubernatione: quod autem Christus miracula faciebat, erat operis diuini. Vnde ipse dicit Ioannis quinto. Pater meus, vsque modo operatur, & ego operor. Secundo, excusat se per hoc, quod illo praecipio non prohibentur opera, quae sunt de necessitate salutis etiam corporalis. vnde ipse dicit Luc. 13. Vnusquisque vestrum sabbatho nonne soluit bouem suum, aut asinum a praecipio, & ducit ad aquam? Et infra 14. Cuius vestrum alinus aut bos in puteum cadet, & non continuo extrahet illum die sabbathi? Manifestum est autem, quod opera miraculorum, quae Christus faciebat, ad salutem corporis, & animae pertinebant.

Tertio, quia illo praecipio non prohibentur opera, quae pertinent ad Dei cultum. vnde dicitur Mathe. 12. An non legis in lege, quia sabbathis sacerdotes in templo sabbathum violant, & sine crimine sunt? & Ioannis septimo dicitur, quod circumcisionem accipit homo in sabbatho: quod autem Christus paralytico mandauit, ut lectulum suum sabbatho portaret, ad cultum Dei pertinebat, id est ad laudem virtutis diuinae. Et sic patet, quod sabbathum non soluebat: quamuis hoc ei Iudaei falso obiecerent, dicentes Ioannis 9. Non est hic homo a Deo, qui sabbathum non custodit.

Ad secundum dicendum, quod Christus voluit ostendere per illa verba, quod homo non redditur immundus, secundum animam ex vsu ciborum quorumcumque secundum suam naturam, sed solum secundum quandam significationem: quod autem in lege quidam cibi dicuntur immundi, hoc est per quandam significationem. vnde Augustinus dicit contra Faustum: si de porco & agno requiratur, verum natura mundus est, dicimus quod omnis creatura Dei bona est, quaedam vero significatione agnus mundus, porcus immundus est.

Ad tertium dicendum, quod etiam discipuli, qui esurientes, spicas sabbatho vellebant, a transgressione legis excusantur propter necessitatem famis: sicut & Dauid non fuit transgressor legis, quando propter famis necessitatem comedit panes, quos ei edere non licebat.

Tertia S. Thoma.

S 2 Super

li. 3. c. 7. non lege a principio. tom. 6.

li. 3. c. 7. non lege a principio. tom. 6.

hoc habetur formaliter. c. 27. Mathe. super illud. Eruditi in hores. c. 29.

Super q. 1. c. 1. corum. ad 1. 11. di. 14. c. 1. q. 4. d. 1. 2. 4. dicitur. Et c. 2. c. 1.

In illud Mathe. 1. lre post cauit.

Rom. 1. 6. in Mathe. parit a primis. tom. 6.